

בהעלותך

גליון מס' 411
י"ב סיון תשפ"ב

סליחה אבל זה לא שלך!

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

מעמד, אבל גם לך מותר לנקות את האפר, אתה לא שונה מאף אחד.

אני כל כך נהנה לראות אנשים שמגיעים לשיעור, ביניהם אנשים בעלי מעמד, שדווקא הם לוקחים יוזמה מחזיקים מטאטא, שוטפים כלים, מחלקים כוסות תה, זו אחת התמונות הכי יפות בעולם, צריך למכור אותן בכסף. אנשים כאלו יצליחו, זו הבטחה שמבטיח בעל הארחות צדיקים. ולמה? כי הם מוצאים חן בעיני הקב"ה. ומי שמוצא חן בעיני הקב"ה, יאהבו אותו בעסקים, יאהבו אותו בבית הכנסת, יאהבו אותו בבית.

מסופר על חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל, שנסע לבקש ברכה מר' מאיר אבוחצירא זצוק"ל. כשנכנס שאל אותו ר' מאיר "היכן אתה לומד?". "אני אברך בישיבת פורת יוסף". ר' מאיר התחיל לדבר אתו בענייני הלימוד וגילה שלפניו יושב גאון עולם, חכם הבקי בכל שבילי התורה, ומרוב התפעלותו המתיק אתו סוד בלימוד שעות ארוכות.

"מה שמד? שאל הרב. "בן ציון אבא שאול" השיב. אמר לו הבבא מאיר "אברכים טובים גידלה ישיבת פורת יוסף". וכשכולו אפוף בשמחה בירכו שיזכה לכתרה של תורה, ואף ביקש ממנו שיבוא לבקרו לעיתים קרובות להשתעשע בדברי תורתו.

לאחר כמה שבועות, התאגדו כמה וכמה מאברכי הישיבה וארגנו אף הם נסיעה אל הבבא מאיר. כשהגיעו, שאלם הרב "מהיכן אתם מגיעים?". "מישיבת פורת יוסף בירושלים" השיבו. "ידוע לכם שם על אברך בשם בן ציון?". ניסו האברכים להיזכר אך לא עלה בידם, והשיבו שלא קיים אברך כזה בישיבה.

התפלא הרב ואמר "לפני כמה שבועות ישב כאן אברך בשם בן ציון וכל התורה היתה מונחת בחיקו, ואמר לי מפורשות שהוא אברך מישיבת פורת יוסף בירושלים". אחד האברכים קפץ ושאל "יכול להיות שהוא אמר שקוראים לו 'בן ציון אבא שאול'?". "כן, כן!" אמר הרב, "בן ציון אבא שאול". אמרו לו "כבוד הרב מחילה, הוא

ענוה היא אחת מן המידות האהובות על הבורא יתברך, אם לא האהובה מכולן, וכלשון הרמב"ן באגרתו "שהיא מדה טובה מכל המידות הטובות". אמנם לעומתה הגאווה היא מן המידות השנואות על הבורא יתברך, אם לא השנואה מכולן, וכמו שאמרה תורה "תועֵבַת יי כָּל גְּבַה לֵב".

ובאמת חשבתי לעצמי, מדוע מידה זו כל כך גרועה והייתברך מביע ממנה כזו סלידה?

חשוב לציין שכשאנו נמצאים בקרבת אנשים המשדרים שחצנות, אף אצלנו מתעוררת סלידה, לא נעים לשהות במחיצת אדם רברבן. אך מכאן ועד מה שאמרו חז"ל, שאין הקב"ה יכול לדור אתו תחת קורת גג אחת? למה זה באמת כל כך חמור?

ניקה אדם שהצליח בחיים, לדוגמא בתחום העבודה, הוא מנהל חברה מסוימת עם משכורת גבוהה ועוד שיפורים. אם הוא יתייחס לעובד שלו קצת בזלזול או באף מורס, הוא בעצם מכריז "בורא עולם, כל מה שיש כאן זה שלי ולא שלך". עכשיו זה נשמע חמור.

בעל יכול לומר לאשתו בשעת מריבה "אל תשכחי מי מפרנס כאן! אני מכניס שתיים עשרה אלף כל חודש ואת בקושי שלושת אלפים שקל". אם אדם מתגאה ומרגיש יותר ממנה בגלל הכסף 'שלו', יכולים לקחת לו את זה, רק בכדי לתזכר אותו שזה לא שלו, ולראות איך הוא ירגיש בלי כסף.

זהו כלל בעולם "גִּאְוֹת אֶדָם תִּשְׁפִּילְנוּ", מי שחלילה חושב שהכל שלו, נותנים לו להבין שזה מעולם לא היה שלו.

ומצד שני- "לְעֵנָוִים חֵן חָן" עניו יש לו חן בעיני ה'. ולמה? כי הוא לעולם לא מרגיש יותר מאחרים, לא משנה כמה הוא מרוויח ועל איזה רכב הוא נוסע, הוא לעולם לא יחשוב שהוא יותר טוב ממך. אחד כזה, יש לו חן בעיני ה'.

ולכן כותב ר' בחיי בספרו 'כד הקמח', שהייתברך מצוה את הכהן הגדול לנקות את האפר מעל גבי המזבח, בכדי שיהיה רגיל בענוה. נכון שיש לך תפקיד חשוב ואתה בעל

זה הזמן להתרענן
צ'ק יו סל שילוחים

להזמנת דיסקים של שיעורי הרב אפרים שרבני שליט"א: הרב חיים 055-6777644

זמני השבת ירושלים	
הדלקת נרות לנהגים 40 דק'	19:09
יציאת השבת	19:29
יציאת השבת (ר"ת)	21:17
	20:21

חלק מהקושי והבעיה, יש פה הפחתה בקושי, כך האדם בנוי, ועצם זה ששידר משה משדר להם: "אל תדאגו אתם לא לבד!", ופה טמון כוחה הגדול של ההזדהות.

אם עד עכשיו השבת שאתה לבד - תדע שאני איתך!

מספרים על הגה"צ ר' אריה לוי, שפעם בעת רצון סח לפני אחד ממקורביו: "למה אתה חושב שאנשים מגיעים לך ושוחחים בפני את הצרות והמועקות שלהם! בגלל שאני צדיק! וודאי שלא, יש הרבה יותר צדיקים ופועלי ישועות ממני! משום שאני תלמיד חכם! גם תלמידי חכמים יש יותר ממני! בגלל שאני פיקח! גם פיקחים יש הרבה יותר ממני! הם באים אלי בגלל סיבה אחת! שהם מדברים איתי אני יורד עמם לצרתם, ולא רק שאני מקשיב להם, אלא אני חווה איתם את מצבם בכל נימי נפשי, אני מרגישים שליבי נתון עם השואל-מבקש, וחש אני מצוקתם לא פחות ממה שהוא עצמו!"

וזהו בדיוק הכוח העצום של ההזדהות, שהיה ויהיה מאחד הכלים הטיפוליים החזקים ביותר של אנשי המקצוע, וכלי זה חייב להיות אצל כל אחד שיש לו נגיעה ועסק עם נפשות של בני אדם [ובפרט אנשי הציבור, רבנים, יועצים, מחנכים, וחבל שיש יועצים ומטפלים שאצלם זו רק אמפתיה חיצונית ואף מזויפת ומחזיקה עד שמסתיימת 'השעה' של הפגישה, והניסיון מראה בחוש עד כמה חשוב לקחת איש מקצוע ירא שמים, שירגיש בדבר שליחות ולא רק את התשלום בסוף הפגישה]. לתת לשני את ההרגשה - שאם עד עכשיו חשבת שאתה לבד בבעיה או בקושי, תדע שאני איתך! אני לא אעזוב אותך, בעצם הידיעה הזאת, כבר יורד חלק ניכר מהבעיה. ועוד שפעמים אדם מרגיש חריג ומוזר: "למה אני מרגיש כך?" "למה אני מתנהג כך?" "למה זה לכל כך קשה לי...?" וכאן ההזדהות נכנסת לתמונה, שמה שאתה חווה ומרגיש: "זה לגיטימי וטבעי... גם אני הייתי מרגיש כך אם זה היה קורה לי...". "מי לא היה חושב ככה במצב כזה...". "מותר לך להרגיש ככה, וזה בסדר!", וכמה הדבר הזה בדוק ומנוסה לכל מי שיתבונן בעצמו ובסביבתו, איך פתאום אנשים שהיה מישהו שהשתתף עמם בבעיה שלהם, הם כל כך נקשרו אליו, והרגישו טוב בקרבתו.

הבעיה שלו או הבעיה שלנו?

וגם אצלנו בזוגיות קודם כל, עלינו לתת לצד השני את ההרגשה שהוא לא לבד! שהיא תרגיש כך, שאתה תראה לה זאת באמת, גם על ידי שתאמר לה את זה, שהיא תשמע ממך משפטים כמו: "בשביל מה אני בעלך? גם לצחוק איתך, וגם לבכות איתך, גם לרגעים היפים וגם לרגעים הקשים", זה יתן לה הרבה כוח ובטחון. וכמו כן, על ידי שיהיה ניכר במעשיך שתהיה מוכן לשמוע אותה גם בשעות לא שעות, שתהיה מוכן לוותר ולהקריב בשבילה בדיוק כמו שהיית מקריב אילו לך הייתה הבעיה. (דהיינו זמן, מחשבה, ממון, וכל הקרבה אחרת, וכבר ביארנו שבדרך זו משלם על החברותי שלהם). ומלבד זה, עצם זה שיש לה שותף והיא לא חווה את הדברים לבד זה כבר מוריד הרבה מהצער שלה. אחת הסיבות ש'לא טוב היות האדם לבדו' היא בגלל המצבים האלה, שיהיה מי שירים אותך שאתה תיפול וכל זוג צריך לחיות בהרגשה זו!

ואכן, אני מכיר יהודי יקר שאבא של אשתו נפטר (ועוד זוגות שחוו מצבים לא פשוטים) ובעת שהייתי עמם ראיתי איך בדרך זו הצליח להרים אותה על הרגליים כפשוטו, הוא היה מראה לה שהם יחד בבעיה זו, הוא היה מסביר לה כיצד 'לא יעזוב אותה ולא ישאיר אותה לבד לעולם' ואיך בעזרת ה' הם יעברו הכל ועוד הרבה משפטי אמונה. איננו מבינים כמה כוח זה נותן. וראינו גם לא פעם ההפך, איך שהיה הרבה מצבים שהאשה הרגישה לבד במערכה, שהיא נלחמת בכל הקשיים לבד, והיא הרגישה בודדה, ומתוסכלת על אף שצרתה היה במימדים הרבה יותר קטנים. **שבת שלום ומבורך, שמעון שורתי!**

הבית בהיבנותו

הנהגות א"י התורה לגבר ואלה

כוחה של הזדהות רגשית

שבועות האחרונים למדנו שאחד הדברים החשובים ביותר כדי לקשור את הזוג בקשר אמיתי ונפשי, היא השיחה המשותפת. וכמו שכבר הסתפקנו להבין, שיחה היא לא דבר של מה בכך, שיחה צריכה הרבה חכמה - של השכל ושל הלב. צריך להשתדל להבין מה השני צריך ומה הוא מנסה להשיג בשעה שהוא פונה אלינו איזה צורך רגשי או נפשי הוא מנסה למלא. ועסקנו ב'סור מרעי' וראינו מה הדרך הלא נכונה להגיב. **וראינו את 'עשרת העיקרים' של המענה השגוי**. ואלו הם: **א. משפטי ייאוש** ('איך לי מה להגיד לך... ה' יעזור' וכיוצא ב) **ב. משפטים שמגמדים את הבעיה** שלה. **ג. האשמה** - דהיינו לומר לה שהיא הביאה את עצמה למצב הזה. **ד. להכניס את עצמו לסיפור ולהתעלם מרגשותיה**. **ה. לחנך אותה ולהבהיר לה השקפות**. **ו. לבקר את המעשים** שלה. **ז. לחזק באמונה** (שפעמים רבות זה לא הזמן ולא מה שצריך לעשות). **ח. לתת עצות** (זה גם לא תמיד מה שהיא מחפשת ולפי הענין כמו שהארכנו) **ט. ללמד אותה 'כף זכות'**, (כנ"ל) **י. להגן על הפוגע** (מצוי שהאשה נפגעה ממשפחתו וראינו את הדרך לנהוג) והמשכנו לכיוון ה'עשה טוב'. וכן ראינו כמה כללים בדרך השיחה הנכונה, אותה שיחה שבכוחה לבנות בינו קשר אמתי. **כלל ראשון** - הקשבה כדי להקשיב. **הכלל שני** - היה ההתעניינות כנה. **הכלל שלישי** - הגדלת השני, ההרגשה בעת השיחה ונתינת ההרגשה הטובה.

להרגיש את השני - אבל באמת!

והיום בע"ה נסיף עוד כלי יסודי ויקר מאד לארגו הכלים שלנו, עוד אחד מכלי האומנות של הגדולים שנותנת בידינו היהדות, שטבועים בנפש כל יהודי מעצם היותו, רחמנים וגומלי חסדים (שהוא שתיים מתוך שלוש תכונות שבהם ניכר היהודי כידוע). **הכלל הרביעי** שלנו, שבו נגע היום 'להרגיש את השני', העולם קורא לזה 'אמפתיה' - הזדהות רגשית. אז מהי אותה הזדהות? מה זה אומר להרגיש את השני? ומה הכוח של התכונה הזאת? כיצד אנחנו עושים את זה בפועל? ואיך זה קשור לחברות שאנחנו כל כך שואפים אליה? אלה השאלות שנסה לברר היום.

הזדהות רגשית, היא תכונה של גדולים, היודעים לצאת מתוך עצמם, ולהרגיש את תחושות השני, מתוך נכונות להיכנס לתוך עולמו, לחוש עמו את הצער והכאב שלו, לחוות עמו ביחד את מה שהוא חווה, להרגיש את מה שהוא הרגיש, נשיאה עמו בעול הרגשי שלו. על משה רבנו כתוב (בעת שעם ישראל היה משועבד במצרים): "וירא בסבלותם" (שמות ב' יא) **"נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם"** (רש"י שם), משה גדל בבית המלך, הוא היה בפסגת העולם, אך הוא עזב הכל, ומכניס את הלב שלו ביחד עם עם ישראל בעבודות הפרך, במצרים. עד שהמדרש אומר שהיה אומר משה רבנו בוכה ואומר: "מי יתן מותי עליכם" - שאני אסבול ואתם לא תסבלו. ולא רק בדיבורים אלא גם במעשים, אומרים רבותינו שהיה הולך לכל אחד ואחד, ולוקח ממנו את משא הלבנים שהיה סוחב על גבו ונושא אותו על כתפו. הוא היה יוצא כל יום מארמון המלוכה, ויורדי לאתרי הבניה לסחוב לבנים. והשאלה הזועקת איזו תועלת יש בזה?! הרי מתוך רבבות בני אדם כמה כבר היה מספיק ביום?! וכי היה יכול לעזור לאדם אחד כל היום בכל מלאכתו, הרי מיד שהיה הולך אותו יהודי היה ממשיך את עבודתו בפרך?! אומרים בעלי המוסר זו לא העזרה הפיזית, אלא שהאדם נוטל

אזהרה!

לדעת כל גדולי הדור החוקת האינטרנט מסוכנת לך ולבני ביתך, השימוש בוואטסאפ זה נועד לקירוב רחוקים או למחזיקי אינטרנט חסום כהלכה לצרכי עבודה ובאישור רב! נפתח לאחר התייעצות עם גדולי ישראל שלישי"א לאחר לבטים וחששות ואינו מהווה סיוע או היתר לעושים שלא כדין.

שלחו ווטסאפ עם המילה הצטרפות

גברים: 054-6284225 אור
נשים: 050-2918042 מירית

בבל

מגלים אוצרות

לענין מגדל בבל המקורי אודותיו מספרת התורה, אמנם איננו יכולים לזהות היום בודאות את שרידיו, אך התבוננות מקרוב במגדל הזיגוראת שעמד בעיר בבל ושרידיו נותרו עד היום, מלמדת רבות על מגדל בבל המקורי ועל הקשר בינו לבין מגדלי הזיגוראת ששימשו כחיקוי למגדל המקורי.

בעיר בבל ניצב זיגוראת בשם אֶטְמֶנָאנְקִי, שפירושו בשפה השומרית: "מגדל יסוד השמים והארץ", כלומר הבניין המחבר בין השמים והארץ. שם זה מקשר אותנו מיד למגדל בבל המוזכר בתורה, ומתאר את שאיפת בוניו לבנותו כמגדל שראשו בשמים. המגדל מוזכר במסמכים בבליים עתיקים, ושרידיו, שכאמור קיימים במקום עד היום, נחקרו על ידי הארכיאולוג רוברט קולדוואי ואחרים.

בין הכתובות שהתגלו, המפתיעה ביותר היא כתובת אבן השייכת למלך בבל נבוכדנצר השני, המספרת שה"אל מרדוך" כביכול הורה לו לבנות מחדש את הריסות העיר, ולבנות בתוכה מגדל שיגיע לשמים. הכתובת מוצגת באוסף שוֹאֵן בלונדון ועליה חקוקות דמותו של נבוכדנצר ותוכנית המגדל. כתובות נוספות נמצאו בשושן שבאיראן ובוואדי בריסה בדרום לבנון והן מספרות סיפור דומה.

מהממצאים הארכיאולוגיים עולה כי המסורת הבבלית מסרה הלאה את סיפור העיר ובתוכה מגדל ש"ראשו בשמים" אשר בנייתו לא הושלמה, והמלך נבוכדנצר החליט להגשים את חלומם של אבותיו ולבנות מחדש בשלימות את העיר והמגדל. הוא ייחס זאת להוראה שקיבל כביכול מאלילו, כדרך התפארותם של מלכי העבר אשר הציגו את רצונם הם כהוראה שקיבלו מאלילים.

מעניין להתבונן בנוסח דיבורם המיוחד של אנשי בבל בבואם לבנות את המגדל, כפי שהוא מופיע בתורה: "וַיֹּאמְרוּ הֶהָהָה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל וְרֵאשׁוּ בְשָׂמַיִם". מעיון בטקסטים בבליים שנחשפו בחפירות, התברר כי מילים אלה בדיוק, "ראשו עד השמים", היו שגורות בפהם של תושבי בבל כאשר דיברו על בוני המגדל.

עדויות למגדל בבל בתרבויות עמים

ההיסטוריון הקדמון יוסף בן מתתיהו תיאר בספרו "קדמוניות היהודים" את בניית המגדל בבבל, בצורה התואמת לסיפור המקראי. ההיסטוריון היווני הרודוטוס תיאר את מימדיו האדירים של מגדל בבל שנועד לשמש כמקום פולחן. גם בהודו נתגלתה מסורת עתיקה על בניית מגדל אדיר שנהרס.

מעניין לציין שברבים מהסיפורים על בניית מגדל ענק, מובא כי לפניו הייתה שואת מבול או איתני טבע אחרים, בדיוק כפי שהמקרא מתאר:

מגלה הארצות הידוע ד"ר דייוויד ליווינגסטון מספר כי האפריקאים שגש בשנת 1849 ליד אגם נגאמי סיפרו לו על מסורת קדומה על מבול שלאחריו ניסו בני האדם לבנות מגדל שיגיע עד לשמים, עד שהוא נהרס והאבנים "פיצחו את ראשיהם". כמו חוקרים אחרים, הבחין גם ד"ר ליווינגסטון בסיפורי מבול החוזרים על עצמם בתרבויות עתיקות ברחבי העולם, וכתב על כך בספרו בהרחבה.

מסורת האינדיאנים משבט הטוהונו בדרום ארה"ב מתארת שליט בשם מונטזומה שניצל במבול ובנה בית שהגיע עד לשמים, אלא שאז ה"רוח הגדולה" הרסה את הבית בברקים.

אחד מן הסיפורים הקדומים של האצטקים מתאר ענק בשם צ'לוה שניצל מהמבול, ובנה פירמידה אדירה מתוך מטרה "להסעיר [להרגיז] את השמים". האל הרס את הבניין האדיר ושיבש את השפות של בוני המגדל. סיפור זה סופר בידי איש דת מקסיקני זקן לנוסע והסופר המפורסם דייוויד דיווין שתיעד בימי הביניים את תרבות האצטקים.

סיפור דומה מביא ההיסטוריון הספרדי-לטיני דון פרדינאנד ד'אלבה מהתרבות הטולטקית העתיקה באמריקה המרכזית. לפי אמונתם, בני האדם נאספו אחרי "המבול הגדול", והתאחדו כדי לבנות מגדל גבוה בשם זאקואלי כדי להגן על עצמם ממבול נוסף. אך השפות שלהם השתבשו והם נפוצו על פני הארץ.

הרב **עובדיה יוסף** צוק"ל על הדפסת ספר: "ואין לך הנצחה לעלוי נשמת ההורים גדולה מזו." (ביע אומר ח לו)

"לפי הספר ולפי מה שהוא נצרך לרבים ולפי התועלת הנמשך ממנו לעבודת השם יתברך וכמעט אין כסף שיהא נחשב למצוה רבה כזו. שעומדת לעד לדור דורים..." (פלא יועץ ערך דפוס)

בואו להיות חלק מהמהדורה השנייה של הספר ששירת הבית

ברוך ה' הספר חולל מהפכה של ממש בבתי ישראל! וקיבל תגובות מדהימות מכל המגזרים. טלו חלק בזכות העצומה זו.

הנציחו את שמכם ושם יקירכם השמות יופיעו בספר בזכות לעד! להצלחה, לרפואה, ולחיון

המהדורה הראשונה **אזלה!**

הפלא ופלא

פלאות הבריאה

התזמורת של משפחת נוחרימסקי

לא נרדם (מהתזמורת!), אך כולם, הוא ערני כמו צרצר. שאלתי את האח הבכור, שלום, שאיתו אני ביחסים קצת קרובים האם הוא מודע לבעיה, אך הוא, מעמיד פניו כאילו לא יודע על מה אני מדבר. פעם אחת, באו אורחים למשפחת 'בנישיסקי' הדרה קומה אחת מעל נוחרימסקי, והם סיפרו שבביל שבת הם לא נרדמו עד שאלו קמו לשחרית. בקיצור, תופעה. נחירות, זמירות, תקראו לזה איך שאתם רוצים. בשבילי מקור ההשראה הבלתי פוסק, חצוב לא מבארה של מרים, אל מבארם של נוחרימסקי מבלוק ד' קומה א'. כאן הוא המקום להודות להם על התרומה לקהילה, ושבוכותם, חסכתי קורס על סך 5,000 פאונד אצל המורה המהולל לפיתוח קול שימפונסקי. יצאתי לברר על התופעה של הנחירות, ולא תאמינו מה גילתי וכמו בכל שבוע, נתחיל.

נחירה היא הפקת רעש בזמן שינה בעקבות הצרת דרכי האוויר בלוע ובגרון. הרעש הנוצר באחורי הפה במקום שהלשון, הענבל והחך נפגשים (ממש צומת הקסטל). תופעה זו קיימת בדרגות חומרה שונות, החל מנחירה קלילה האופיינית למצבי עייפות רגילים, ועד לנחירות בעוצמה של 6-50 דציבלים, בדומה לרעש הנשמע מאוטובוס נוסע כאשר עומדים במרחק של שלשה קילומטרים ממנו.

אז ממה זה נגרם שאלתם? כן, כן הגורם מספר אחד הוא הרעה החולה מספר אחת בעולם- העישון. הסיבה השנייה המצויה גם היא בשכיחות גבוהה היא השמנה. כאשר עולים במשקל, המעבר באף הופך צר יותר. כיוון שעוצמת הרעש עולה, ככל שמחירות האוויר עולה הדבר גורם לעליה בעוצמת הנחירות. רוב הרופאים אומרים שאם תפסיק לעשן הסיכוי של לחזור פוחת ובכך את מציל את עצמך ממצב סכנה אמיתי. במידה והנחירות אינן חולפות על ידי הפסקת עישון, יש לנסות לשנות את תנורות השינה ובכך יש סיכוי להינצל מהרע. איחולי בריאות שלמים נמסרים מכאן למשפחת נוחרימסקי וכל הטוב שבעולם. **בברכת שבת שלום לכל חברי ויקירי ממני, אברהם נון.**

שבת שלום לכל הקוראים היקרים. רבים שואלים אותי, אברום, מניין לך חוש הקצב המדויק להפליא. אז תמיד שהשאלה הזאת עולה כולי מתמוגג, אך לא מאושר. בכל שבת, אני משתדל להתפלל בבית הכנסת המאוחרת בבית גיל הזהב השכונתי 'דקה מגן עדן'. מניין אברכים רציני, הקיים באולם באודיטוריום של בית גיל הזהב, מניין תפילות לשבתות בלבד. אני, בגלל חוש קצב טוב וקול רדיופוני למשען, נבחרתי להיות היבעל תפילה של המניין. בביל שבת, משתדל לנגן ניגוני 'קרלינד' עם ניהוח של גבעת שמואל. בשחרית, בגן החמה, עושה ניגונים של עדות המזרח המרטיט כל לב. ובשבת במנחה אני מכבד את אחד המבוגרים שיהיה חזן, ובכך אני מוריד מעצמי את הלחץ.

איך זה קשור לשאלה ששאלתם למעלה? אסביר. כזכור לכם, אני אברהם נון, אוהבכם, מתגורר בלב אחת השכונות החרדיות בירושלים, ושכניי כולם, אשכנזים וספרדים כאחד שרים שירי שבת בכל הגוונים, ומשם אני מושך את ההשראה שלי לחזנות. לא סיימנו. את רוב ההשראה שלי אני מושך משכניי היקרים ממש דלת מולי, הלא הם משפחת נוחרימסקי. משפחה ידועה מאוד, בעלת ייחוס רב, וברוך השם בלי עין הרע שנים עשר בנים. בת אחת נולדה למשפחת נוחרימסקי, והיא בשביל כולם הנסיכה של הבית. לשם שינוי ממשפחת נוחרימסקי לא תשמעו מעולם שירים. קידוש, נטילה ושולחן עורך. אז מאיפה ההשראה? חכו.

לאחר שסיימו לאכול, כל משפחת נוחרימסקי מתכנסת בסלון המרווח עם מזרונים, סמיכות והרבה כריות. מאחר שכל אחד מבני המשפחה שוקל בממוצע 129 ק"ג (ובנוסף סיר צילנט שהתאדה באורח פלא) בני המשפחה כולם פשוט נוחרים. אבל ברגע ששנים עשר נוחרים כאחד, התוצאה מרעידה (תרתית משמע). בזמן שהאורות כבים שום דבר לא מזיז להם. הנחירות מגיעות עד לב השמיים ואיך אני קורא להם- התזמורת. לא בטוח שהם מודעים לבעיה, אך אם לאבא ולאמא נוחרימסקי זה לא מפריע, מי אני שאדבר. ניסיתי מספר פעמים לבחון את ראש המשפחה בשחרית האם הוא עייף (שמא

דינים והנהגות לקידוש וסעודת ליל שבת

סדר בציעת הפת בשבת, ומספר דינים והנהגות הקשורים לליל שבת קודש

מוזמנת יותר מהחלה העליונה. **ז"ל** (ראה שער הכוונות סדר ליל שבת, הוי"ד בכה"ח סי' רס"ב סק"ח), כשנכנס לביתו, יאמר בקול רם בשמחה יתירה: "שבת שלום ומבורך", ואפילו אין איש בבית, כי בזה מקבל את פני השבת מלכתא בביתו, ויסתכל בנרות השבת ויכוין אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, **עוד בכף החיים** (שם כא), ויאמר: "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'".

ברכת הילדים ונישוק ידי הוריו: ומנהג עוד מימי הקדמונים ראשונים כמלאכים, שיברך האב את צאצאיו הגדולים והקטנים והרב את תלמידיו בבילוי שבתות אחר התפילה או בכניסה לבית, או לאחר הקידוש, שאז חל השפע, וצינורות הברכות פתוחים בעת ההיא, ואין שטן ואין פגע רע שיקטרע על הברכה, ויזהר לברך ולהודות להקב"ה קודם שמברך לצאצאיו **אמן החיד"א** בסי' דבש לפי (מערכת ב' אות ט') **עפ"י הזהר הקדוש** (ח"א כ"ו: ורכ"ז ב) דאם לא כן הברכה לא מתקיימת. ונחלקו המסורות אם להניח שתי הידיים על ראש המתברך או די ימין בלבד. **ועל פי האר"י ז"ל** סוד גדול לנשק ידי אמו בעת רצון זה.

כיצד בוצע: מבואר ברמ"א (סימן קסז ובי"ב שם), שאף על פי שביום חול צריך לבצוע את הלחם מעט קודם שמברך (כמו שנתבאר שבוע שעבר) בשבת לא יתוודך בכך עד אחר הברכה, כדי שיהיו הככרות שלימות וחוששים שמא תשבר כולה. **מכל מקום אם שכח וחתך כמו בחול**, אינו מזיק ולא הפסיד לחם משנה [כל שאוחז בפרוסה הקטנה ושאר הככר עולה עמו - מ"ב (יא) וכו"פ בהלכ"ב (ש"מ)].

כמות הבציעה: מבואר בשולחן ערוך (סימן רעד' וכאן ברמ"א קסז ב), שמצווה לבצוע פרוסה שתספיק לו לכל הסעודה (ולא נראה כרעבתן. ורק בשבת עושה כן, ויכיר שהוא רוצה לאכול הרבה לחיבוב המצווה). ועל פי הקבלה, יבצע מהפת לעצמו פרוסת הכזית ולאשתו כביצה שהוא כנגד השם כנודע.

ואפילו אם נמצא גדול שמיסב על השלחן לא יתן לו קודם אשתו, ומאחר שכך נהגו על פי הסוד מסתמא האב מוחל, ומכל מקום טוב שהבן יבקש בפירוט את סליחת הוריו על כך או שיתן לאשתו ולאביו שניהם ביחד כדי שלא להקדים את אשתו לאביו ואמו. [אספקלריא המאירה דף קו ע"א הובא בכף החיים פלא"י סימן לו סעיף מח ובכף החיים סופר. ובהתחלה בוצע לעצמו שהוא כנגד אות י' של שם ה', ואחר כך בוצע לאשתו שהיא כנגד אות י' האחרונה של שם אדוני'ת, ויכוין שיתחברו ויעשו שם הוי"ה ואלוהות בשילוב, ואחר כך יבצע ויתן לשאר בני הבית וכמבואר בשער הכוונות, וממילא אפילו אם נמצא על השלחן גדול אחר לא יתן לו קודם אשתו שלא לעשות פירוד בין ה' יודיין שהוא בינו לבניה כידוע ליודעי חן, ואף שלשנו אם נמצא גדול וכי' נראה שהוא הדין לאביו ואמו שמסובים עמו בשלחן שאין להפריד בין ב' היודיין אך יכול ליתן להוריו ולאשתו ביחד כדי שלא יראה שמקדים את אשתו לאביו ואמו. וכן מסופר על הגרש"ז אויערבאך זצ"ל בספר התורה משמחת, שכאשר חמותו היתה מתגוררת בביתו לאחר שבצע על הלחם בשבת היה נוטן לאשתו לחמותו בבת אחת. ע"כ לשון הילק"י מהדו"ח א, ג עמ' תקמז].

[להארות והערות בנושא ההלכות: 0556700235 שמעון שורתי]

הנהגות בכניסתו לבית: ע"פ האר"י ז"ל (ראה שער הכוונות סדר ליל שבת, הוי"ד בכה"ח סי' רס"ב סק"ח), כשנכנס לביתו, יאמר בקול רם בשמחה יתירה: "שבת שלום ומבורך", ואפילו אין איש בבית, כי בזה מקבל את פני השבת מלכתא בביתו, ויסתכל בנרות השבת ויכוין אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, **עוד בכף החיים** (שם כא), ויאמר: "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'".

ברכת הילדים ונישוק ידי הוריו: ומנהג עוד מימי הקדמונים ראשונים כמלאכים, שיברך האב את צאצאיו הגדולים והקטנים והרב את תלמידיו בבילוי שבתות אחר התפילה או בכניסה לבית, או לאחר הקידוש, שאז חל השפע, וצינורות הברכות פתוחים בעת ההיא, ואין שטן ואין פגע רע שיקטרע על הברכה, ויזהר לברך ולהודות להקב"ה קודם שמברך לצאצאיו **אמן החיד"א** בסי' דבש לפי (מערכת ב' אות ט') **עפ"י הזהר הקדוש** (ח"א כ"ו: ורכ"ז ב) דאם לא כן הברכה לא מתקיימת. ונחלקו המסורות אם להניח שתי הידיים על ראש המתברך או די ימין בלבד. **ועל פי האר"י ז"ל** סוד גדול לנשק ידי אמו בעת רצון זה.

האם בוצע מהכיר העליון או התחתון דרך אחיזת החלות: לדעת מרן **השולחן ערוך** (סימן רעד' ס"א) לאחר שמברך צריך לבצוע על החלה התחתונה [ב"י הביא דעות בדבר והסיק שכן עושים וכן הוא ע"פ הקבלה]. **ויש שכתבו ע"פ דעת רבנו האר"י ז"ל לבצוע על העליונה** [ראה כף החיים רסב, ב דו' בשמו והסיק כך להלכה שאין לו קבלת דברי האר"י שקיבל מאליהו הנביא], **ולחלכה, יש פנים בהלכה לכל אחת מהשיטות, ולכן רשאי כל אחד להישאר במנהגו. ורבים וגדולים בוצעים על התחתונה וכן מנהגנו** [נלקט יוסף שבת א-ג עמ' תשנ, ועי' בחו"ע שבת ח"ב עמ' קעא].

וכשמחזיק את החלות יקרב את החלה התחתונה שתהיה קרובה יותר לכיוון לגופו ואחר כך יברך ויבצע [נ"י רעד' סק"א, ובה מיושבת קושיית הבי"ח שהקשה כיצד בוצע על התחתונה, הרי החלה העליונה קרובה אליו, ואם כן נמצא מעביר על המצוות. ובילק"י שם הביא עוד סברא שכיון שדרך לאחוז את החלה התחתונה בידי הימנית ובז' בוצעים, אם כן היא